

I = INTERVIEWATOR; R = RESPONDENT

Ș.N. - Lăcătuș mecanic

I: Profesiile părinților, rudelor apropiate erau legate de minerit?

R: Nu, nici la unu

I: OK. Unde v-ați petrecut copilăria?

R: În orașul Baia Mare

I: În oraș?

R: Da, din 65 m-am mutat în Baia Mare...

I: Da...așa...Ce studii aveți și ce școli ați urmat?

R: Liceul...bine școala generală plus Liceul de Construcții Mașini cu Bac luat...specific, nu?...așa...

I: Liceu Construcții Mașini și ați ieșit cu calificare de...

R: Lăcătuș mecanic...mașini și utilaje

I: Dar nu conta subteran sau suprafață

R: Nu..deci nu era...deci nu la Liceul Minier, am terminat la Construcții Mașini nr.1, Liceul nr.1 din Baia Mare

I: Deci fără legătură cu mineritul

R: Fără legătură cu mineritul...la UMM se făceau utilaje pentru minerit da...nu m-am angajat acolo

I: V-ați angajat la...

R: La Faimar

I: La Faimar, OK...unde ați profesat meseria, lăcătuș mecanic

R: Da...lăcătuș de întreținere

I: Lăcătuș de întreținere. Sunteți căsătorit?

R: Da

I: Aveți copii?

R: Doi

I: Acuma dumneavoastră lucrând în minerit...i-ați fi îndemnat pe vreunul din ei să îmbrățișeze cariera? Să zicem...dacă mai mergea mineritul...dacă mineritul mai funcționa...

R: Nu...

I: Nu...de ce?

R: Pentru că au văzut copiii în ce condiții am lucrat...chestia este că m-am angajat și am ajuns la minerit după o conjunctură politică, după Revoluție....după Revoluție...după lovitura de stat de fapt...că nu Revoluție...

I: Așa...

R: Așa...și în 91 cu ajutorul cumnatului meu S.P., care era inginer șef la geologi la Baia Sprie...acolo m-am și angajat prin 91..da...țin minte...

I: Sunteți o persoană religioasă?

R: Da...

I: Cum v-a ajutat acest lucru în munca din subteran?

R: Păi m-a liniștit într-un fel...în condițiile alea vă dați seama, în condiții precare cum erau...nu s-o mai ținut cont de protecția muncii...sută la sută...

I: OK deci...

R: Cum erau condițiile după...

I: Bun...Mi-ați spus că în 1991 v-ați angajat ca lăcătuș mecanic la mina

R: Da...Baia Sprie...la Sectorul Utilaj...așa se intitula sectorul

I: Utilaj. Cum era structurată ierarhia? Deci era compartimentul Utilaj

R: Așa....aveam șef de echipă cum s-ar zice..șef...maistru și pe urmă inginerul șef

I: Cu linia...pe linia de

R: de...

I: Electromecanică

R: Exact...

I: Cu rang de inginer șef, nu?

R: Exact

I: Nu aveți treabă cu producția...

R: Nu...

I: directă

R: Nu...deloc...adică eram auxiliar, întrețineam utilajele de acolo, mașina de extracție

I: În ce consta munca dumneavoastră? Care era aria de acoperire?

R: Deci...cum să vă explic? O zi de lucru...

I: O zi de lucru...

R: Mergeam la apel, ne întâlneam în sala de apel... venea maistru ne repartiza în funcție de.... printre noi existau și... adică nu făceau numai meseria de lăcătușerie, erau și pompași, deci ca meseriaș făceam și la pompe... scoteam apa și așa mai departe, după ce se termina repartiția cu pompașii pe urmă ne dădea la fiecare în parte treaba care-o aveam... unii se duceau la revizia tehnică la mașina de extracție pe care verifica cablu și așa mai departe să vadă dacă n-are alte probleme și mai departe dacă erau probleme se găseau problemele, o opreau... nu se mai făceau extracții și veneau până nu stătea cablu și așa mai departe... mai țin minte... pe urmă mergeai la sala de pompe unde verificai pompele cum funcționau, dacă aveau probleme schimbam rulmenți și tot ce ținea de respectivele utilaje...

I: Erați....aveați în...grijă și utilajele miniere de front sau numai...

R: Da, aveam un electrician care repara locomotive de extragere... locomotivele din subteran... el se ocupa și încă cu un alt coleg

I: Da utilajele propriu zise de încărcare

R: Nu... așa ceva nu... erau... aveau alte... adică pe sectoarele de mineri... care aparțineau... Utilajul asiguram general...

I: Structura

R: Structură... exact... ca să funcționeze... mașini de extracție așa mai departe, stațiile... Trafo

I: De transformare. Liniile de putere voi le...dumneavoastră le trăgeați? Liniile de forță?

R: Nu le trăgeam noi că... au avut alți autorizați ...cum aveam noi electricienii...

I: OK. Deci ați spus că aveați un șef de echipă, un maistru peste dumneavoastră și peste maistru șeful de compartiment...de departament...

R: Da

I: Aveați oameni în subordine? N-aveați....

R: Nu...

I: Erați...

R: Acolo când erai singur, adică mergeai singur...

I: Aveați voie să mergeți singuri?

R: Nu aveam voie clar.... asta e clar nu aveai voie să umbli singur prin minieră... prin mină, dar așa era conjunctura și așa... nu erau oameni.. de aia... când m-am angajat erau foarte puțini personal

I: Cât? Câți erați pe toată mina? Mai țineți minte?

R: Nu mai țin minte exact dar... oricum într-un

I: Într-un schimb câți erați?

R: Vreo 10...nici 10 nu eram, era când nu eram...lipseau, ba din motive de boală și așa mai departe sau aveau alte probleme oamenii...

I: Era permanentă...

R: Trebuia neaparat să asigurăm deci...asta era primordial, schimburile de pompat adică pompele să funcționeze

I: Non-stop

R: Non-stop...și la iarăși la...pe linia aialaltă la mașina de extracție și acolo la fel trebuia să fie...trebuia să fie cineva...oameni...dar în speță cam 10-15...10-15 eram când eram așa o trupă completă...aveam liniile...aveam și de schimbat conductele-n puț...aveam multe probleme când interveneau...se spărgeau conductele...apoi...

I: Și în ultimul timp se cam spărgeau

R: Se spărgeau că era apa...aia grizutoasă care măcina orice șurub....oricât am pus noi protecție, șuruburile erau tot distruse și...aveau probleme

I: Spuneți de apele de evacuare

R: Exact

I: Deci conductele de evacuare a apelor uzate din mină...

R: Exact

I: Care era...apa din mină fiind acidă

R: Exact

I: Așa....Care erau condițiile de muncă? Ați spus mai înainte că nu v-ați fi îndemnat vreun copil....

R: Păi cum să vă explic...la mină am ajuns cum am ajuns...v-am explicat da...oricum...le apreciez munca minerilor că ăia care lucrau în subteran...în abataj și înaintări...jos pălăria față de ei...în ce condiții și cum...mie mi-ar fi fost foarte greu să lucrez acolo și ca și mecanic de întreținere îmi era greu...deci de aia m-am și...eu nici pe copii mei...probabil pe băiatul...că băiatul...și pe fiecare dintre copii i-am îndemnat să-și urmeze ei cum vor ei...să-și facă școala cum cred ei de cuviință...că se vor descurca în viață...deci...poate că era o chestie adică din familie în familie era chestia că...să transmiți din generație în generație obiceiul ăsta...adică nu obiceiul...de a fi miner și de-a avea...pe vremuri poate că era, pe vremea lui nenea...nenea...să nu mai zic mai departe...

I: Deci condițiile de muncă nu erau dintre cele mai strălucite..

R: Nu...dacă...eram...adică în ce sens? Protecția muncii era cum nu era de ...și se respecta...salopetele îmi era...ăă...foarte puține...trebuia să purtăm mult o perioadă ca să le schimbăm...

I: Cizme sparte și așa mai departe...

R: Cizme sparte exact...dapoi nu vorbim de lampă și cum era lampa....

I: V-a lăsat vreodată lampa în mină?

R: Vai de capul meu n-am știut ce să...

I:Și cum v-ați descurcat?

R: Vai...noroc că am fost coleg că dacă meri cum am zis mai înainte...că rămâneam singur la pompe cred că...și veneam singur pe galerie, eram gata...

I: Apropo de pomparea apelor, era o activitate pe cât de umilă pe atâta de importantă...dacă nu mergeau pompele începea să se inunde zăcământul...ați prins avarii din-astea în care pompele n-au mers și a intrat lumea în panică să zicem?

R: Am prins...în ce sens am prins?...un puț la Limpedeia cum meri la minus 20 să zicem...trebuia să...ni-i s-a pus în vedere să încercăm să reușim să scoatem să ajungem la sala de pompe că exista o sală de pompe acolo...puțul o fost inundat cred că după Revoluție

I: Tocmai datorită faptului că nu s-au pompat

R: Nu s-au pompat, exact...la timp și...am reușit cu chiu cu vai...cu greutate mari...și am ajuns acolo la puț, adică la sala de pompe aia veche, între timp o intrat și mineri și-o început să...între pe galerie să formeze o galerie nouă, să scoată minereu de acolo...no...s-o mai întâmplat și un accident...l-am văzut eu cu ochii mei, o căzut o bucată de stâncă pe miner cum încerca cu ranga el săracu să...Am reușit să-l scoatem afară...imediat cu colivia

I: Acuma dumneavoastră ați văzut ce înseamnă o lucrare minieră care a stat sub ape, nu?

R: Da deci...

I: Sala de pompe...nu mai era cum era înainte nu deci...

R: Nu...nu...erau toate ruginite...ce...da o fost scos afară tot și o trebuit din nou să montăm alte...

I: Deci a fost totul...

R: Era varză...puțin zis...

I: Pentru că am să anticipez un pic cu redeschiderile de mină care tot se vehiculează...bine ok... Știți de existența bolilor profesionale...

R: Da...

I: Inclusiv știți de la socrul dumneavoastră care

R: Da...amu am uitat să zic că socru meu o fost la Săsar miner...

I: Da...are silicoză știți...

R: Da săracu...și încă mai trăiește...mulțumim lui Dumnezeu că trăiește și îi ok...adică ok în ce sens...da se văd sechelele din cauza mineritului...din cauza minerit...din cauza....

I: Condițiilor de lucru

R: Condițiilor de lucru sigur

I: Dumnezeuastră ați suferit de boli profesionale?

R: Nu...nu...încă nu, m-o ajutat bunul Dumnezeu și nu...n-am avut treabă cu așa ceva

I: Acuma bolile recunoscute

R: Eu am stat...corect acuma...eu am stat puțin în minerit...în subteran, n-am stat mult...în 97 am plecat, când s-o dat prima ordonanță...că n-am știut ce se va întâmpla cu mineritul...mai rămâneam poate....eu de unde să...n-am de unde să știu...no într-un fel m-o ajutat bunul Dumnezeu și am plecat și mi-am găsit altceva de lucru...îi păcat...scuzați-mă...îi păcat că s-o renunțat așa de ușor la partea... la mineritul din zona asta...îi păcat că mai puteau să continue niște mine nu era neaparat nevoie de atâta mare, atâtea mine...

I: Da. OK. Accidente de mină au fost...Care erau cauzele cele mai frecvente din ce știți dumneavoastră?

R: Din ce știu...neatenția, în primul rând neatenția...tre să ai grijă...acolo când ajungi în subteran ești tu și întuneric cum s-ar spune...cum am zis dacă se stinge lampa gata ești...nu mai vezi nimica...parcă ai fi mort...așa-i...dacă nu ești atent, clar...riști...i-o prins nu numa în subteran la locul de muncă ci pe rampă...și-o prins între vagoane picioarele...oameni care scoteau vagonetii din mină, de ăsta din subteran...

I: Din colivie...

R: Da.din groapa puțului cum aduceau...

I: A fost vreun accident mortal care să vă fi impresionat în mod deosebit?

R: Cât am fost eu acolo nu...da un accident o fost mai grav care am asistat eu am dus pe un băiat tânăr, stația Trafo...și n-o văzut deci... și n-o fost închisă, una la mână vina o fost și a electricienilor noștri...și căutau...

I: Deci să înțeleg că stațiile Trafo trebuiau securizate...nu intra oricine

R: Erau...da...exact...

I: Așa...deci era nesecurizată

R: Și căuta ăsta...cupru și s-o atins de niște cabluri pe acolo și l-o electrocutat și pe targă l-am dus tot fumega...prin cap și pe mână

I: Electrocutat din stația Trafo

R: Da

I: A avut zile...a avut zile zic...o scăpat

R: Da...tânăr...cred c-o fost și practicant acolo...ceva practicant am înțeles c-o fost...nici n-avea ce căuta acolo în primul rând...vina mare o fost a noastră...adică a celor care răspund adică au cheile la Trafo...stațiile Trafo trebuiau închise tot timpul...

I: La ce nivel erau câștigurile salariale? Se putea descurca onorabil familia dumneavoastră cu ce câștigați?

R: Da...chiar foarte onorabil...din minerit în perioada aia, cum erau atunci banii valoarea respectivă a banilor

I: Da

R: Era ok

I: A fost...de fapt venirea la mină a fost motivată și material?

R: Nu material...și material...hai să zicem material dar unde am fost angajat înainte locul de muncă s-a desființat...și n-am reușit să-mi găsesc...am zis că încerc să văd la mină...

I: OK

R: Pe urmă normal că o intervenit și partea financiară...că te gândești și la lucrurile astea...când ajungi în treburile astea...ajungi la impasul ăla...de mâine nu mai muncești...

I: Da...într-adevăr este...cu copii...cu familie...este o tragedie într-adevăr

R: A fost și a fost...așa o fost după Revoluție atunci...s-o schimbat toate...toate treburile...locurile de muncă o fost cum o fost...

I: Știți ceva tehnici din minerit care se foloseau înainte și dumneavoastră nu le-ați mai prins? Nu...

R: Nu...

I: Totuși îi perioada modernă în care....

R: N-am...deci n-am ajuns

I: Din auzite...

R: Numa...n-am auzit...adică ce să zic...nu pot să zic nici din auzite că noi mai puțin aveam contactul cu minerii în subteran, la locul de muncă...ce am auzit...no bine tehnici...da nu mi se părut tehnică asta să bagi o Rabă în mină...o Rabă băgată la Puțul 5...la Limpedeia, nu la 5...la Limpedeia...o băgat rabă domnul director...P. era atunci...El o avut inițiativa aia de a băga în subteran....

I: Deci să înțelegem...au făcut-o bucăți la suprafață

R: Exact

I: În cele mai mici piese și le-au dus în subteran

R: Așa...

I: De fapt tot așa și utilajele de încărcat...alea...

R: Da că avea probleme cu locomotivele....de transportat...în fine în niște chestii pe care domnii...conducătorii minelor le luau atunci...

I: OK. Cunoașteți legende, superstiții...povești din astea din minerit? Despre...

R: Calu alb și cu ....nu știu cum ziceau ăștia că te întâmpină calul alb...la Orb 2...dacă mergi singur prin galerii ziceau niște colegi mai în vârstă acolo care erau de mai multă vreme în mină...ziceau că dacă umbli singur vine calul alb și te duce

I: Un cal?

R: Da...și plus de aia am văzut ceva galerii mici...și no asta era chiar adevărată...am văzut cu ochii mei galerie mică deci cred că o fost...o extras piticii...acolo o umblat...dacă nu mă înșel tot la Orb 2 am văzut....

I: De profil foarte mic și...

R: Da..da...calul alb no...povești din astea...

I: Da ce asta era nefast sau...era bun?

R: Nu...adică te duce dacă ești rău...adică dacă nu te știi stăpâni te duce calul alb...să fiți cuminte

I: Bine...alte povești?...

R: Nu...

I: Astea nu-i povești că erau șobolani și...

R: Alea-s adevăruri

I: Adevăruri

R: Da...și gongi și așa mai departe...când vedeai țî-e clar

I: Când vedeai gândacii..

R: Ei...gândaci mari, uriași poți să zici, nu?

I: Prosperau, nu? În umezeală și căldură...

R: Asta era...și umezeala de acolo și ăsta...cum îi zice...aerul ăla de...ca și amoniacul la un moment dat....

I: Ce sărbători erau caracteristice minerilor?

R: Sfânta Varvara parcă...

I: Noiembrie da...

R: Da

I: Religioasă

R: Religioasă

I: Și mai era....sfânta...în august

R: Sfânta Mărie

I: Da...în preajma Sfintei Mării era Ziua Minerului...

R: Da Ziua Minerului atunci era...atunci...atunci

I: Ați avut vreodată sentimental apartenenței de o categorie profesională deosebită? Totuși a lucra în mină nu-i...nu-i de ici de colo. Cu alte cuvinte v-ați simțit mândru că ați lucrat în mină?

R: Da...eu am zis că statul ăsta trebuia să te plătească numai că aveai curajul să intri în mină

I: Așa...

R: Nu numa că munca care ai prestat-o acolo ci că ai intrat în mină...deci așa trebuia normal după mine...da...nu...da...aveam mândrie normal

I: Păi nu da...îi

R:...ceva...într-adevăr pentru mine a fost ceva deosebit...față de cum, unde am lucrat înainte...c-am lucrat la suprafață...să intri în subteran...să vă spun o pățanie....am intrat în prima zi, am ajuns acasă...soția n-o putut să vorbească cu mine, am fost mut

I: Așa..

R:...de ce mi-i s-o întâmplat...am coborât cu colivia pentru prima dată în viața mea...am fost atunci cu o colivie...da și-am avut probleme până m-am acomodat...deci n-a trecut numai o zi, a doua zi am fost ok...prima zi....

I: Bulversat

R: Da...era ceva...că se schimbă oricum sistemul...sistemul nervos se schimbă adică orice adică în tine în...din viața ta și ajungând acolo în subteran...v-am zis

I: Privești altfel lucrurile

R: Da...altfel...mai ales când cobori și pe scări în puț și nu găsești...mai ai doi fuștei lipsă...și te târăști cum te târăști...să ajungi să poți coborî și urca...astea tot din neglijență...apartine tot de protecția muncii, no, în fine îs multe treburi...

I: Dar ceilalți vă priveau altfel? Celelalte categorii profesionale? Spunem vecinii, prietenii...vă priveau altfel că lucrați în minerit?

R: N-am simțit

I: Nu deci...

R: Deci n-am simțit...treaba asta și în primul rând mi-am găsit prieteni și apropiați cam de unde am lucrat, la locul de muncă

I: Tot din minerit

R: Da...în rest nu...n-am avut eu treabă cu așa ceva...eu vă spun sincer, unde m-am dus am lăsat loc de bună ziua și respect și așa mai departe...eu...mi-a plăcut să respect pe toți indiferent unde am lucrat și ce am făcut...

I: Așa și trebe. V-a afectat personal închiderile de mină? Bine...ne-ați spus că în 97

R: Am plecat cu prima ordonanță

I: Ați plecat cu prima ordonanță...gândind că...

R: Că se vor închide minele și după aia voi intra în șomaj...fînd ultimul intrat în mină zic voi fi primul plecat...

I: Așa

R: Și zic...de loc de muncă tot o să-mi găsesc la suprafață, meseria asta lăcătuș...mai găsești ceva să faci...Exact...nu-i legată numa de minerit sau și de electrician...orice meserie care aveai atunci...puteai să-ți găsești loc de muncă și afară

I:Da...da comunitatea a avut de suferit de pe urma închiderii de mine?

R: Cel mai greu comunitatea de aici...mai ales...nu cei din oraș ceilalți care stau la țară...care veneau

I: Cei din orașele miniere pure...da

R: A avut mult de suferit...era loc de muncă stabil...adică stabil...da...puteai să zici că e stabil...dar

I: Și cu un venit cât de cât

R:Da...nu mai zic dar fac așa și...statul n-o avut grijă și n-o avut grijă cum nu are nici acuma grijă...de cetățenii lui...cetățenii lor..lui...de ce n-are grijă

I: Da de ce credeți că n-are grijă?

R: Că nu-i interesează decât partea financiară să îi plătești cât mai mult...statului și el nu-ți oferă nimic...ei... Mult am pierdut...multe...și când o fost...ăsta cum se zice...na...iazurile astea de decantare...și alea...acolo era...păi se pierdea...că s-o pierdut....dacă nu s-o băgat...nu s-o...deci nu s-o pompat în finanțarea flotaților de minereu a fiecărei mine și nu numa asta mare care există aci în oraș...adică la ieșirea din oraș...da fiecare...Baia Sprie avea flotație...nimic...nime nimic...dacă s-o neglijat vă dați seama...s-o ajuns unde s-o ajuns...și păcat că erau oameni care...și acuma cred că le pare rău că...nu mai se...nu mai funcționează minele...pentru că mulți de aicea...vorbesc în afară că eu n-am fost...cum am zis la început...eu n-am avut meseria asta...adică eu am avut liceul și așa mai departe...și am ajuns printr-o conjunctură dar ei îs mulți...o terminat licee miniere...Liceul Minier de aici din Baia Mare, plus Subinginerii din Baia Mare, plus Facultatea care..la Târgu Jiu....geologii care o fost la București, la Iași...Iași prima dată și apoi la București...și așa mai departe...și câți n-o fost...acuma ca miner te formezi...te formezi la locul de muncă...și de acolo avansezi...adică era dacă vrei să faci...erau pe vremuri categoriile de muncă...dar majoritatea erau terminați Liceul minier...și erau...deci erau specializați și...informați în ceea ce se întâmplă în subteran...și cum se muncește în subteran și mulți...de asta zic că...s-o pierdut enorm...deci...comunitatea asta...păcat

I: OK. Acuma ajungem al un subiect care ne-a fost nouă drag întotdeauna...celor de la Muzeu. Ce știți despre florile de mină?

R: Ce să știu? Că îs foarte frumoase

I: Așa-i...

R: Erau foarte scumpe atunci...și greu se găseau și așa mai departe...îs ok adică ce să zic...

I: Ați văzut vreodată un graiț?

R: Am văzut...și am văzut și aici la Muzeu...

I: Nu..nu...graiț în mină

R: În mină nu...nu...adus pe autobus da

I:Da?

R: De către un minier...așa am văzut...

I: Ce avea? Ce găsisse?

R: Stibină era

I: Stibină era? De la Puțul 5 era minerul?

R: Da...exact...acolo...acolo o fost explozia asta de flori de mină...

I: Ca să ne înțelegem...dumnevoastră erați mai pe mina veche...pe Puțul Orb 2, pe zona cealaltă, nu prea ați avut tangențe cu Puțul 5

R: Limpedea, Orb 2....așa mai departe

I: Da....da....OK...

R: La Limpedea....adică la Puțul 5 mergeam numai când aveau nevoie de un om sau doi maxim să mai...da în rest nu...că și-o făcut...acolo și-o făcut

I: Erau echipele

R: Exact echipele....lăcătuș și de toate ce aveau nevoie în timp

I: Da...Deci de flori

R: Da ...îs frumoase...îs frumoase florile de mină, foarte deci...atrag privirea ochilor normal îs...super...da...

I: OK

R: Și scumpe atunci...poate și acuma nu știu exact da...

I: Aveți idee cu cât se vindea la gura minei? Din povești așa din...

R: Din povești...deci și-o cumpărat mașini....

I: Nu..deci...

R: ...nu serios...alții și-o cumpărat mașină din flori de mină

I: Evident...și-o ridicat case

R: Mașină...nu mașină autohtonă...aduse de afară ca și astea

I: Da..da...da...

R: Sau alții și-o făcut casă

I: Sigur...sau vilă chiar...

R: Am zis casă...dar vilă...casă omenească să zic...

I: Ne apropiem de final...Așa în câteva cuvinte...Ce a însemnat pentru dumneavoastră să lucrați în minerit?

R: Da v-am spus că a fost ceva inedit, ceva nou...ceva nou...nu știam cu ce se mănâncă, nu știam cu ce se face, ce și cum...până m-am obișnuit...dar e o viață într-adevăr...și de lăcătuș ca să...să lucrezi la Utilaj îi nasol, adică îi greu...nu zic nasol...îi greu...îi greu

I: V-ați reîntoarce?

R: Nu...

I: Nu v-ați reîntoarce....bine acuma aveți o vârstă...

R: Nu că...da...am o vârstă dar m-aș reîntoarce și poate că m-aș fi...da nu...m-aș reîntoarce dacă aș avea altă vârstă, dacă și condițiile ar fi ok...condițiile o lăsat...în ultima perioadă o lăsat de dorit în minerit acolo în zonă

I: Condițiile mi-ați subliniat până acuma de protecția muncii în principal

R: Da exact...nu s-o mai pus accentul pe...asemenea

I: De ce? Democrație prost înțeleasă?

R: Exact...democrație prost înțeleasă la nivel de conducere...nu la nivel de jos...sus...acolo...fiecare trăgea la oala lui cum s-ar zice...

I: Bine dar...cadru tehnic era cadru tehnic...inginerul șef, directorul aveau obligația...

R: Bun...noi ne tot plângeam că n-aveam aia, n-aveam aia...dar tot nu se aducea suficient

I: Astea erau lipse materiale

R: Lipsă materiale din ce? Din ce lipsă materiale....Din lipsă de aprovizionare...cum s-ar zice, asta e ...deci eu cred că...fără aprobarea Centrului cum se spunea...trebe să ne dea Regia...voie să aducem și așa mai departe...cred că acolo se întâmpinau treburile mai dificile...ăia de sus dirijau mai mult...da nu că...condițiile ca condițiile...prea multă apă...și o apă din aia...

I: Apă, căldură

R: Doamne feri...vai de căldură nu-ți zic...da bine că ți-ai amintit ...eu uitasem...uitasem cu pompa...nu puteai...la o sală de pompe trebuia să îți dai jos pielea de pe tine să stai că dacă nu funcționau ventilatoarele...când se opreau ventilatoarele...vai...nu puteai să stai acolo în sala de pompe...

I: Da de ce se opreau ventilatoarele? Avarii?

R: Avarii sigur...se stricau...da...și trebuia să vii în rampa puțului, să stai acolo că altfel nu puteai rezista în condițiile alea...

I: Ce sentimente vă încearcă acuma la rememorarea vremurilor de mult apuse? Tristețe, melancolie?

R: Și melancolie...tristețe mai puțin...nu zici că e o tristețe, mai mult melancolie...

I: O întrebare retorică: credeți că se va mai redeschide minieritul?

R: Eu nu pot să zic...deci eu nu cred că...

I: Din ce-ați citit, din ce-ați văzut...din discuțiile cu ceilalți...

R: Nu se va redeschide pentru că...nu s-a vrut în zona asta să funcționeze minieritul...o rămas minieritul în partea aialaltă, jos, în Sud la Valea Jiului...care...

I: Cărbune

R: Îi cărbune și aia nu știu cât îi de benefic

I: Nu s-a vrut de către cine?..

R: De către autorități

I: Și așa că numa n-o vrut ei sau...

R: Păi cine altcineva

I: Factorul politic...

R: Păi factorul politic în primul rând...ăsta o intervenit și intervine peste tot...văz că în România...deci nu numai în minierit sau...peste tot se bagă factorul ăsta politic și...îi rău...îi grav...pentru că i-am dat voie acestui factor politic să intre în viața noastră...

I: Trebe să facă parte din viața noastră

R: Bun OK...da...trebe să-și facă treaba...

I: Aia e altceva...

R: Asta vreau să zic...

I: Da...

R: Îi diferență între...mare diferență...noi n-am înțeles ce înseamnă democrație...

I: Încă...

R: Că nu am fost...n-am fost...nimeni nu ne-o educat în...sensul ăsta...

I: Așa e... Ce credeți c-ar mai fi de adăugat? Mai este ceva de adăugat sau punem punct?

R: Da nu știu ce aș mai putea să vă spun...poate...dacă ne-am apuca și ne-am lega de politică...până mâine...da de politică...nu...ii...îmi pare rău că trăiesc vremurile astea...m prins...am crezut că poporul se va deștepta...cum îi imnul ăsta...care s-o ales, dar nu s-o ales bine...poporul ăsta nu s-o deșteptat...văd că tot așa în întuneric rămâne...din păcate și...îi grav că generațiile care urmează...n-o să...nu-i văd bine...

I: Să fim mai optimiști

R: Optimist...

I: Oricum eu vă mulțumesc tare mult, în numele echipei vă mulțumim pentru efortul deosebit care l-ați făcut ca să veniți să ne...la acest interviu...și vă dorim toate cele bune. Mulțumim încă o dată.

R: Mulțumesc și eu